

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

MIKOSZEWO 2008

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO.....	5
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO.....	9
3.1. Zasoby przyrodnicze.....	9
3.2. Dziedzictwo kulturowe.....	11
3.3. Obiekty i tereny.....	12
3.4. Infrastruktura społeczna.....	15
3.5. Infrastruktura techniczna.....	15
3.6. Gospodarka, rolnictwo.....	16
3.7. Kapitał społeczny i ludzki.....	17
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO..	20
5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	23
6. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU.....	29

1. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Stegna przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Mikoszewo. Dokument będzie również wskazywał dla decydentów inne źródła finansowania ważnych przedsięwzięć dla mieszkańców Mikoszewo.

Celem działania „*Odnowa i rozwój wsi*” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Obszarem realizacji *Planu Odnowy Miejscowości Mikoszewo* obejmuje miejscowość Mikoszewo.

W poniższym opracowaniu, zgodnie z „*Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013*” (Dz.U. Nr 38 poz. 202) zawarto charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą odnowie miejscowości, analizę SWOT, czyli mocne i słabe strony miejscowości oraz opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć mających na celu aktywizację społeczności lokalnej.

Plan Odnowy Miejscowości Mikoszewo to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2007-2013. Podstawą opracowania niniejszego dokumentu jest *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Stegna na lata 2007 - 2020* przyjęta uchwałą Rady Gminy nr XIV/131/08 z dnia 17 marca 2008 r. oraz *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stegna* przyjęte uchwałą Rady Gminy nr XXIII/162/2004 z dnia 27 października 2004 r..

Niniejszy *Plan* jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od wdrażania i dostępu do funduszy UE.

Uwarunkowania *Planu Odnowy Miejscowości* polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, dotyczy terenu jednej miejscowości i przygotowywany jest z inicjatywy mieszkańców miejscowości przy współdziałaniu przedstawicieli gminy.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej progospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonale uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem *Planu* jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania. Sytuacja ta prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Posiadanie *Planu Odnowy* umożliwia:

1. efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe
2. stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej
3. zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości
4. ocenę mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości.

Podstawą tworzenia *Planu Odnowy* jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie społeczności do działań, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać wzmożenie inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

Niniejszy *Plan* wypracowano na podstawie wytycznych środowiska lokalnego i konsultacji społecznych mieszkańców wsi Mikoszewo.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

Mikoszewo do 1945 roku Nickelswalde, położone jest nad Zatoką Gdańską oraz na prawym brzegu Wisły w pobliżu przeprawy promowej przy Przekopie Wisły.

Powrotnie była to osada rybacka, wzmiankowana w 1243 roku, a założona w 1373 roku. Jest miejscowością o metryce średniowiecznej, położona na prastarym szlaku bursztynowym. W XIII wieku miejscowość znalazła się w Państwie Krzyżackim i z tym okresem związana jest relokacja Mikoszewa. Według kronikarzy pruskich stara nazwa tej miejscowości Nicelswalde miała się wywodzić od bogatego gburą Nikela, którego w 1393 r. odwiedził Wielki Mistrz Ulryk von Jungingen w towarzystwie kilku obcych rycerzy z zamiarem pokazania jak zamożnych ma w swoim państwie włościan. Jak mówią przekazy Nikel zamiast krzesel użył 12 beczek, z których 11 było całkowicie wypełnionych złotem, a jedną do połowy.

W latach 1593 - 1613 południowa część wsi zasiedlona została przez osadników ołęderskich. Po pokoju toruńskim Mikoszewo było własnością Gdańska. W 1869r. miejscowość obejmowała 12 gburstw i 16 zagród, a jego obszar obejmował 2402 mórg i 40 domów. Mieszkało tutaj 363 mieszkańców, wszyscy ewangelicy, oprócz jednego katolika.

Na jesieni 1890 roku przystąpiono do prac regulacyjnych Ujścia Wisły. W ówczesnych czasach było to największe przedsięwzięcie w walce z powodzią i pochodem lodu na rzece Wiśle. Prace trwały do wiosny 1895 roku. Po zrealizowaniu Przekopu Wisły Mikoszewo znalazło się na prawym brzegu rzeki. 30 sierpnia 1896r. w Mikoszowie przebywał członek rodziny cesarskiej Prinz Albrecht aby zwiedzić miejscowość i przeprowadzić lustrację Przekopu Wisły. Dla upamiętnienia tego wydarzenia, na utrwalonej wydmie o wysokości 33,2 m, będącej wówczas wspaniałym punktem widokowym, ustawiono kamień pamiątkowy. Od tego momentu ten punkt nosi nazwę Wzgórzem Księcia Albrechta.

We wsi istniał również kościół ewangelicki z XIX wieku o konstrukcji szkieletowej, a w okolicy wsi istniały 3 wiatraki.

Po II wojnie światowej w Mikoszewie powstało wiele ośrodków wczasowych. Obecnie miejscowość jest znaną miejscowością letniskową ze strzeżonym kąpieliskiem morskim, w której dominuje funkcja usługowo – turystyczna.

Układ przestrzenny wsi jest wielodrożny z kościołem i cmentarzem w części zachodniej oraz w części południowej kolonijny na terpach. Główna część wsi położona jest wzdłuż głównego ciągu komunikacyjno – urbanistycznego, jaką jest ulica Gdańska oraz sezonowej przeprawy promowej przez Wisłę. Szlak ten nawiązuje do XV – wiecznej drogi pocztowej tzw. Nehrungstrasse i handlowego szlaku bursztynowego. Natomiast południowa część wsi zwana Mikoszewo - Kolonia położona jest wzdłuż drogi powiatowej Mikoszewo – Drewnica – Stróża.

Tak jak inne miejscowości położone na Mierzei Wiślanej w przestrzeni wsi widoczny jest układ pasmowy. Od północy bezpośrednio sąsiaduje morzem, następnie występuje zwarty kompleks leśny, a zanim zwarta zabudowa. W południowej części wsi występują użytki rolne związane z już z Żuławami Wiślinami.

Fot.1. Mikoszewo – „z lotu ptaka”

Źródło: UG Stegna

Krajobraz kulturowy wsi kształtuje głównie zabudowa z końca XIX w. i na pocz. XX w. wzdłuż ulicy Gdańskiej, która jest dobrze zachowana. W głębi zarówno po północnej jak i południowej stronie ul. Gdańskiej występują intensywne współczesne inwestycje mieszkalno – pensjonatowe o różnorodnej stylistycznie architekturze. We wsi zachowała się drewniana wieża z dawnego ewangelickiego kościoła ryglowego znajdującego się na cmentarzu. Ponadto zachowały się również zagrody holenderskie, domy podcieniowe, obwałowania Wisły, baseny dawnych przepraw promowych, w tym kolejowego promu i rampa przejazdu kolejki przez wał, oraz nitka Żuławskiej Kolejki Wąskotorowej; aleje lipowe wzdłuż dróg. W 1986-92 wybudowany został nowy kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

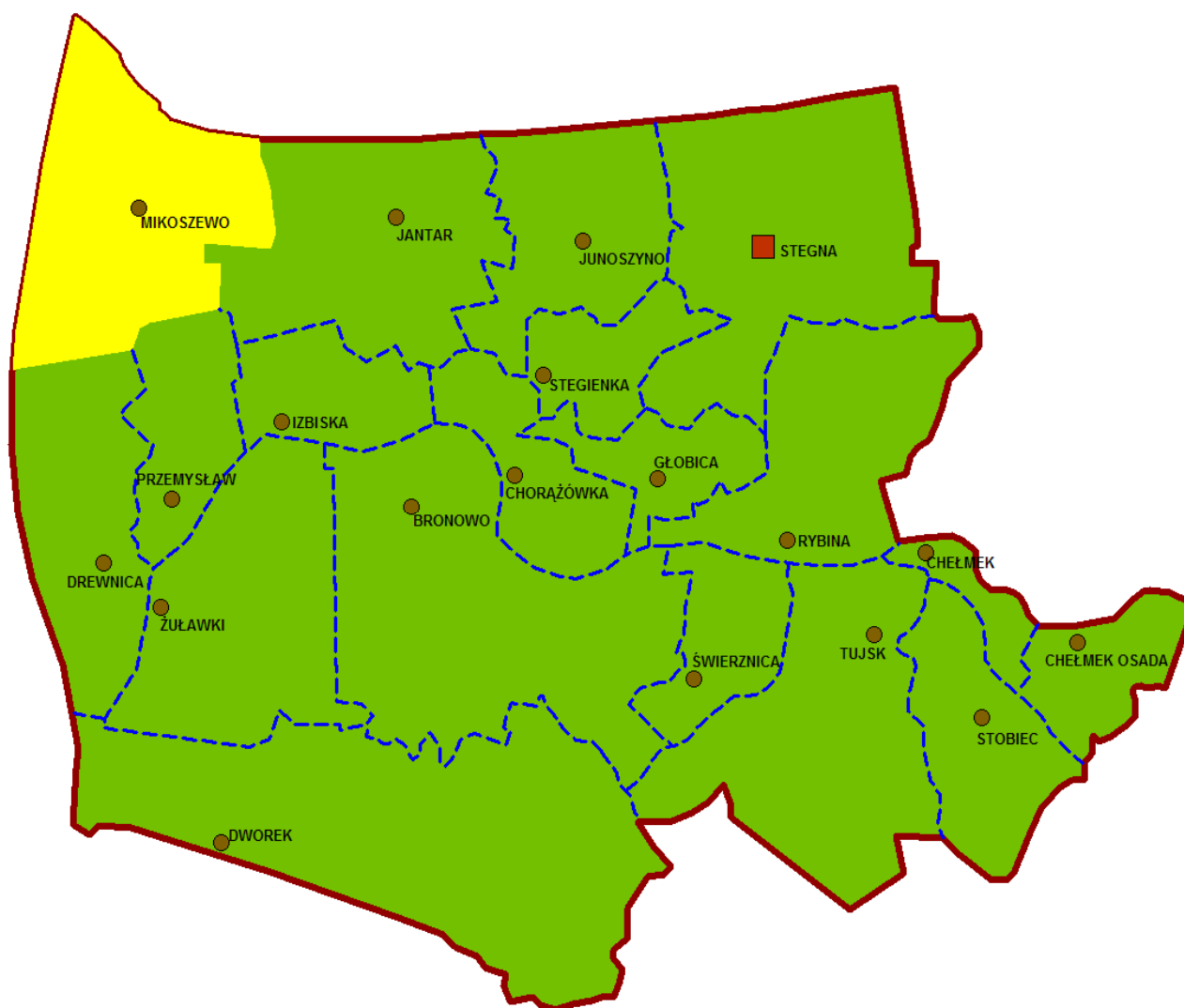
Miejscowość Mikoszewo jest jednym z 19 sołectw gminy Stegna. Gmina Stegna zaś położona jest w północno-wschodniej części województwa pomorskiego, w Powiecie Nowodworskim. Obejmuje ona swym zasięgiem obszar o powierzchni 17 tys. ha. Gmina

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

---

w części północnej położona jest na Mierzei Wiślanej w pozostałej części na Żuławach Wiślanych. Należy do największych gmin wiejskich w Polsce. Zamieszkuje tutaj blisko 10 tys. mieszkańców. Charakter gminy jest zróżnicowany – począwszy od turystycznego, poprzez pracę w różnych instytucjach, zakładach, znajdujących się na terenie gminy czy poza nią, a skończywszy na prowadzeniu indywidualnych gospodarstw rolnych.

Sołectwo Mikoszewo (rys.1) położone jest w północnej – zachodniej części gminy Stegna, które zajmuje powierzchnię 1247,04 ha. Na koniec 2007r. Mikoszewo zamieszkiwało 757 osób. W strukturze demograficznej wsi jest przewaga kobiet (386 osób) nad mężczyznami (358 osób). W 2007r. we wsi urodziło się 7 osób, zmarło 9 osób.

Rys. 1. Położne sołectwa Mikoszewo na tle gminy Stegna

Mikoszewo położone jest u styku Mierzei Wiślanej i Żuław Wiślanych, wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego Mierzei Wiślanej – drogi wojewódzkiej nr 501. We wsi krzyżuje się ważna droga dla ruchu lokalnego tj.: Mikoszewo – Drewnica - Stróża. Centrum miejscowości oddalone jest zaledwie o 11 km od Stegny, Sztutowa (14 km), czy Nowego Dworu

Gdańskiego (23 km). Przez rzekę Wisłę wieś bezpośrednio graniczy z miastem Gdańsk – Świbno. Przez miejscowość przebiega sezonowa linia kolejki wąskotorowej relacji Mikoszewo – Sztutowo.

Dzięki swojemu położeniu Mikoszewo ma bezpośrednie połączenia z takimi miejscowościami jak: Elbląg, Gdańsk, Nowy Dwór Gdański czy Krynia Morska (komunikacja autobusowa). Sezonowo wieś poprzez przeprawę promową posiada połączenie z Gdańskiem (miejska komunikacja).

Miejscowość posiada dobrze rozwiniętą bazę noclegową, gastronomiczną oraz kąpielisko morskie. Mikoszewo jak i jego otoczenie, posiada cenne walory krajobrazowe, kulturowe i przyrodnicze. Skala jak i charakter miejscowości warte są zachowania i kultywowania.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących miejscowość Mikoszewo zostały sporządzone na podstawie opinii mieszkańców Mikoszewa, rady sołeckiej, informacji uzyskanych od członków stowarzyszeń. Mieszkańcy wypowiadali się na temat swojej miejscowości. Zamieszczona w tym rozdziale tabela (tab.6.) określa obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru. Mogą one być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych lub prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ zasoby przyrodnicze,
- ✓ dziedzictwo kulturowe,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ infrastruktura społeczna,
- ✓ infrastruktura techniczna,
- ✓ gospodarka i rolnictwo,
- ✓ kapitał społeczny i ludzki.

3.1. Zasoby przyrodnicze

Krajobraz przyrodniczy Mikoszewa związany jest z jego usytuowaniem na Mierzei Wiślanej. Od strony północnej miejscowość wraz z piaszczystą i szeroką przylega do Zatoki Gdańskiej. Niewątpliwy urok nadmorskiemu krajobrazowi nadają pasami wydmy porośnięte lasami. Natomiast w części południowej wsi zaznacza się krajobraz związany z Żuławami Wiślanymi, który stanowią łąki i pola uprawne poprzecinane gęstą siecią kanałów i rowów melioracyjnych, liczne groble i wały przeciwpowodziowe, urządzenia hydrotechniczne oraz sąsiedztwo rzeki Wisły. Liczne drogi i dróżki polne obsadzone są rzędami drzew, wśród których przeważają wierzby.

Obszar Mikoszewa położony na Mierzei Wiślanej charakteryzuje się cennymi walorami przyrodniczymi. Wzdłuż brzegu morskiego ciągnie się piaszczysta plaża, wał wydmy przedniej, a dalej na południe sekwencja wydmy przyplażowych i rozdzielających je zagłębień międzywydmowych. Centralną część mierzei zajmuje główny wał wydmy osiągający wysokość 20 m. Na południe od wału znajduje się równina mierzejowa przechodząca w równinę deltową Żuław, w której występują rytmiczna rzeźba wydmy o niewysokich wałach piaszczystych. Najbardziej interesującą osobliwością przyrodniczą Mikoszewa jest stożek ujściowy Wisły z niezwykle bogatą roślinnością i fauną, uznaną za lokalne centrum

bioróżnorodności. Ten fragment miejscowości został objęty ścisłym rezerwatem „Mewia Łacha”. Jest to rezerwat ornitologiczny administrowany przez Urząd Morski i Lasy Państwowe o powierzchni 150,46 ha. Utworzony został w 1991 roku w celu ochrony koloni lęgowych rzadkich gatunków rybitw, miejsc lęgowych, odpoczynku i żerowanie ptaków siewkowatych i blaszko dziobów oraz piękna krajobrazu. Jego wschodnia część znajduje się w strefie ochronnej parku w gminie Stegna o powierzchni 131,55 ha wraz z Jeziorem Mikoszewskim. W skład rezerwatu wchodzi również wynurzające się okresowo u ujścia Wisły piaszczyste ławice. Jest to obszar zaliczany do europejskiej ostoi ptaków. W rezerwacie stwierdzono występowanie 219 gatunków ptaków, z których 50 to gatunki lęgowe. Najliczniej reprezentowane są mewy, rybitwy, siewkowce i blaszkodziobe. Bytują i gniazdują gatunki zagrożone wyginięciem, jak ostyrygojad, sieweczka obroźna, rybitwa białoczelną, czubata i popielata oraz rzadkie, jak mewa pospolita mała oraz lodówka. Występują również gatunki mające tu jedynie w kraju stanowiska lęgowe, jak sieweczka morska, rybitwa czubata i popielata, oraz niełęgowe, jak pijawnik i sieweczka mongolska. Odpowiednie gatunki do zakładanie żeremi na jeziorze Mikoszewskim znalazły bobry. Na piaszczystych ławicach zobaczyć można także fokii. Rezerwat charakteryzuje szeroka różnorodność biologiczna, której źródłem są dynamiczne procesy przyrastanie łądu, tworzenia się nowych siedlisk i zbiorowisk roślinnych.

W rezerwacie stwierdzono również występowanie 450 gatunków roślin naczyniowych. Z cennych, rzadko występujących w kraju wymieni należy gatunki solniskowe, jas, aster solny, arcydzięgiel nadbrzeżny, sitowiec nadmorski i sidt Gerarda. Gatunki rzadkie i chronione to kruszczyk rdzawoczerwony i szerokolistny oraz mikołajek nadmorski. Rośnie tu również chroniony gatunek grzyba – sromotnik fiołkowy. Z roślin ginących i zagrożonych na Pomorzu występują: wyszpin jagodowy, mikołajek płaskolistny i groszek nadmorski.

Cennym elementem środowiska przyrodniczego miejscowości są suboceaniczne bory świeże dominacją drzew iglastych. Sosna jest głównym gatunkiem lasotwórczym. Występują tu też: dąb, buk, osika, olsza szara, brzoza. Główną funkcją lasów na terenie gminy, w tym Mikoszewa jest funkcja ochronna głównie gleb, bioklimatu. Funkcję produkcyjną uznano za podrzędną, a pozyskiwanie drewna odbywa się jedynie w stopniu nie naruszającym jego walorów. Te m.in. wybitne walory sprawiły, że miejscowość Mikoszewo zostało objęta otuliną Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana.

Ponadto Mikoszewo ze względu na cenne walory przyrodnicze zostało objęte Programem Natura 2000 zarówno Dyrektywą Ptasią - Obszar Ujście Wisły oraz Dyrektywą Siedliskową – Obszar Ostoja w Ujściu Wisły. W Mikoszewie Obszar Ujście Wisły dotyczy: ujścia Wisły Przekopu i jego okolic - tak lądowych, jak i morskich, część przyujściowego odcinka głównego koryta Wisły, tzw. Wisłę Przekop, wraz z jej międzywałem, rezerwat Mewia Łacha oraz fragment Żuław Wiślanych przyległy do międzywała. W rezerwacie

występuje mozaika siedlisk, obejmująca przymorskie, płytkie, słodkowodne jezioro, rozległe płaty szuwaru trzcinowego, piaszczyste mierzeje, odcinające jezioro od Bałtyku. Znaczne fragmenty terenu zajmują wydmy, pokryte typową roślinnością wydmy białej lub szarej, w wielu miejscach porośniętej różnowiekowymi uprawami sosnowymi, ze znaczną domieszką drzew liściastych. Międzywale Wisły Przekopu zajęte jest przez otwarte pastwiska. Na przedpolu czynnego ujścia Wisły istnieje aktywny stożek ujściowy, z czym związane jest pojawianie się i zanikanie piaszczystych wysp i półwyspów, wchodzących coraz głębiej w morze.

Natomiast Obszar Ostoja w Ujściu Wisły w Mikoszowie obejmuje estuarium Przekop Wisły, uchodzący do Zatoki Gdańskiej, wraz z otaczającymi je piaszczystymi terenami, zwykle otwartymi, a także fragmentami porośniętymi lasem. Do obszaru należą także wody przybrzeżne, szczególnie ważne dla ptaków.

Ponadto zachodnia część miejscowości, szczególnie międzywale Wisły znajduje się w Środkowo – Żuławskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, który stanowi strefę ochronną zabezpieczającą biotop rzeki.

W pozostałej części miejscowości występuje krajobraz kulturowy, którego główną cechą jest silne zgeometryzowanie przez nasadzenia zadrzewień klimatycznych oraz przez systemy kanałów i rowów melioracyjnych.

Elementem składowym bogactwa przyrody Mikoszewa jak i Mierzei Wiślanej jest bursztyn. Na tych terenach pozyskuje się go oraz obrabia.

W Mikoszowie spotyka się często stare okazałe egzemplarze różnych drzew w tym również alei drzew w skład, których wchodzi lipy drobnolistne, klony zwyczajne i kasztanowce zwyczajne i dęby szypułkowe. Cennym egzemplarzem a zarazem jednym pomnikiem przyrody we wsi jest klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o średnicy 8,5 m, wysokości 20 m.

Gleby położone w południowej części wsi to najżyźniejsze mady rzeczne, które ze względu na ich wartość produkcyjną oraz zasobność w substancje organiczne zaliczane są do kompleksów pszennych dobrych i bardzo dobrych. W pozostałej części wsi występują gleby bielcowe i torfowe porośnięte lasem.

3.2. Dziedzictwo kulturowe

Główne elementy krajobrazu kulturowego Żuław wpłynęły w sposób zdecydowany na kształtowanie się środowiska kulturowego Mierzei Wiślanej w tym również i Mikoszewa.

Mówiąc o odrębności kulturowej Mierzei Wiślanej od Żuław Wiślanych, należy wspomnieć o różnicy decydującej o osobliwości regionalnej krajobrazu kulturowego. Na Żuławach wiodącym zajęciem ludności było rolnictwo, na Mierzei zaś było rybołówstwo, turystyka i zbiór bursztynu. Pomimo tego, co napisano powyżej w południowej części wsi

można odnaleźć typową zabudowę charakterystyczną dla Żuław Wiślanych, są to domy podcieniowe czy zagrody holenderskie.

W Mikoszewie występuje 65 rozpoznanych historycznych obiektów architektonicznych. Najbardziej wartościowymi obiektami pod względem historycznym we wsi są:

- zagroda holenderska w typie wzdłużnym przy ul. Gdańskiej - budynek mieszkalny murowany z 1 ćw. XIX w.;
- drewniana wieża dawnego kościoła ewangelickiego z 1890 roku;
- dom podcieniowy z 1 poł. XIX w. przy ul. Gdańskiej 68;
- dawna karczma z końca XIX w. przy ul. Gdańskiej 17;
- zagroda z domem podcieniowym o konstrukcji zrębowej pochodzący z XVIII w. przy ul. Gdańskiej 55;
- zagroda holenderska w typie wzdłużnym 3 ćw. XIX w.;
- drewniany spichlerz w płd. części podwórza;
- zespół ceglano-budownictwa przeprowowego z końca XIX w.;
- zagroda holenderska w typie wzdłużnym przy ul. Gdańska nr 21.

Powyższa lista nie określa w całości bogactwa kulturowego Mikoszewa. Jest miejscowością o szczególnym charakterze, posiada układ przestrzenny i krajobraz kulturowy w dużym stopniu nasycony zabudową o tradycyjnym charakterze, tworzącym niepowtarzalny klimat dawnych czasów.

W Mikoszewie, ochroną dóbr kultury wpisanych do Rejestru Zabytków objęte są 3 obiekty tj.: dom podcieniowy z 1 poł. XIX w. przy ul. Gdańskiej 68, dawna karczma z końca XIX w. przy ul. Gdańskiej 17 i zagroda z domem podcieniowym o konstrukcji zrębowej pochodzący z XVIII w. przy ul. Gdańskiej 55.

W Mikoszewie zachowała się tradycja zawody poławiacza bursztynu oraz jego rzemiosła.

3.3. Obiekty i tereny

W strukturze użytkowania gruntów wsi (tab.1.) zdecydowanie dominują użytki rolne (grunty orne, łąki i pastwiska) oraz lasy. Ponad 10% gruntów we wsi zajmują grunty pod wodami, zaś 8,2% przypada na nieużytki. Pozostałe 9,1% stanowią drogi, grunty zabudowane, tereny niezabudowane, tereny kolejowe, oraz grunty zadrzewione i zakrzewione.

Tab.1. Struktura użytkowania gruntów w sołectwie Mikoszewo

Rodzaj użytku	Powierzchnia w ha	% powierzchni całkowitej
użytki rolne	496,45	39,8
grunty zadrzewione i zakrzewione	6,79	0,5
grunty pod wodami (wody płynące, rowy)	131,49	10,5

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

---

drogi	28,15	2,3
tereny kolejowe	2,39	0,2
lasy	404,24	32,4
grunty zabudowane	49,15	3,9
tereny niezabudowane	8,64	0,7
tereny różne(wały ppow.)	18,10	1,5
nieużytki	101,64	8,2
Razem	1247,04	100,0

Źródło: dane z UG Stegna

Miejscowość Mikoszewo otoczone jest kompleksem lasów o funkcji ochronnej. Lasy są miejscem wypoczynku i rekreacji zarówno dla mieszkańców wsi jak przebywających tu turystów. Przestrzeń leśna jest zagospodarowana, gdyż występują tutaj ciągi piesze, rowerowe i konne. Nadmorskie położenie sprawia, że rozległe i piaszczyste plaże, które są atrakcyjnym miejscem wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów. Dzięki tym naturalnym warunkom Mikoszewo posiada również strzeżone kąpielisko morskie.

Przez miejscowość przebiega oznakowany szlak pieszy - Szlak Jantarowy, zwany też bursztynowym, który stanowi fragment szlaku międzynarodowego, przebiegającego w Polsce wzdłuż morskiego wybrzeża od Świnoujścia do Braniewa. W obrębie gminy Stegna szlak ten przebiega wzdłuż Mierzei Wiślanej. Prowadzi on przez osobliwy twór przyrody – Mierzeję Wiślaną.

W Mikoszewie kończy się również pieszy Szlak Nadwiślański, który prowadzi ze Sztumu do Wisły, a następnie wzdłuż jej prawego brzegu do ujścia rzeki. Odcinek pomiędzy przeprawą promową a ujściem Wisły do Zatoki Gdańskiej zwany jest „Bulwarem Ostatniej Mili Wisły”.

Ponadto przez Mikoszewo przebiega oznakowany szlak konny oraz międzynarodowy R – 64 szlak rowerowy.

W krajobraz wsi wpisała się również kolejka wąskotorowa, kursująca podczas sezonu letniego pomiędzy Sztutowem a Mikoszewem. Przejazdki kolejką stanowią niewątpliwie atrakcję turystyczną.

We wsi znajduje się zagospodarowany kompleks parkowy, z którego szczególnie korzystają dzieci (ogródek jordanowski) i młodzież. Ponadto w parku odbywają się lokalne festyny, zawody strażackie. Podczas sezonu letniego imprezy o charakterze rozrywkowym odbywają się również w pobliżu przeprawy promowej.

Z pośród istotnych obiektów w Mikoszewie należy również wymienić: kościół parafialny, nieczynną przystań żeglarską, skład materiałów budowlanych i opału, stację paliwową, miejsce targowe oraz filię Banku Spółdzielczego w Stegnie. We wsi znajduje się również prywatny ośrodek jazdy konnej. Na trwale z miejscowością związane są także dwa

ośrodki prowadzone przez Diecezję Elbląską tj.: Dom Formacyjny im. św. Wojciecha oraz Ośrodek Kolonijno - Wczasowy CARITAS Diecezji Elbląskiej.

Osobliwością Mikoszewa jest także przestrzeń międzywala wraz z przeprawą promową pływającą pomiędzy Mikoszewem a Świbiem. Przeprawa promowa jest czynna tylko w sezonie, ale w znaczący sposób skraca drogę pomiędzy Gdańskiem a Mierzeją Wiślaną.

Mikoszewo posiada dobrze rozwiniętą bazę noclegową. Baza ta obejmuje ośrodki: wypoczynkowe, kolonijne, pola namiotowe, kemping, kwatery prywatne, pensjonaty oraz kwatery agroturystyczne (tab.2). Baza ta stanowi ok. 13,1% wszystkich obiektów noclegowych gminy.

Tab.2. Struktura bazy noclegowej w Mikoszewie na tle gminy Stegna

Struktura bazy noclegowej	OGÓŁEM			MIKOSZEWO		
	obiekty	noclegi		obiekty	noclegi	
		całoroczne	sezonowe		całoroczne	sezonowe
Ośrodki wczasowe	66	470	9370	14	-	1740
Pensjonaty	19	48	135	2	10	20
Kwatery prywatne	258	114	2791	32	20	220
Kwatery agroturystyczne	45	145	551	8	20	82
Campingi	4	0	540	1	-	30
Pola namiotowe	19	0	480	1	-	60
Schronisko młodzieżowe	1	0	96	-	-	-
motele	4	78	-	-	-	-
Razem	442	866	14162	58	50	2152

Źródło: Audyt turystyczny powiatu nowodworskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gd., Nowy Dwór Gd 2005

W ostatnich latach, dzięki otwarciu kąpieliska morskiego miejscowość się rozwija dynamicznie. Najwięcej znajduje się kwater prywatnych, rozmieszczonych głównie we wschodniej i środkowej części Mikoszewa. Ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane są w części północno – wschodniej, tylko dwa znajdują się po zachodniej stronie. Dopelnieniem bazy noclegowej są kwatery agroturystyczne, pensjonaty, domki letniskowe i pawilony turystyczne. Poza tym Mikoszewo do dyspozycji wczasowiczów posiada 4 pola namiotowe.

Wieś posiada dużo wolnej przestrzeni, która zdecydowanej większości jest przeznaczana pod dalszy rozwój bazy noclegowej i pozostałej infrastruktury turystycznej.

Miejscowość posiada również dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną (tab.3.), która stanowi 14,7% wszystkich tego typu obiektów gminy Stegna. Najwięcej z pośród obiektów

gastronomicznych występują bary i stołówki. Charakterystycznym elementem bazy gastronomicznej znajdujących się nadmorskich miejscowości w tym również Mikoszewa są smażalnie ryb. Ponadto w Mikoszewie występują również kawiarnie, cukiernie i restauracje. Zdecydowana większość tego typu obiektów funkcjonuje sezonowo.

Tab.3. Charakterystyka zaplecza gastronomicznego Mikoszewa

miejscowość	restauracje	bary	bary typu fast food	pizzerie	stołówki		kawiarnie		puby i pijalnie	ciastkarnie - lodziarnie	smażalnie
					ogółem	w tym zamknięte	ogółem	w tym zamknięte			
Mikoszewo	1	4	4	1	7	6	3	1	2	4	2
Ogółem gmina	7	33	19	4	43	36	26	19	9	24	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Audytu turystycznego powiatu nowodworskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gd., Nowy Dwór Gd 2005

W Mikoszewie występują również miejsca upamiętnione. Tuż przy przeprawie promowej znajduje się tablica upamiętniająca tzw. drogą marszu śmierci (Mikoszewo) a związaną z terenem dawnego KL Stutthof (Muzeum Martyrologii w Sztutowie). Natomiast obok remizy strażackiej położony jest kamień pamiątkowy odnoszący się do wizyty Księcia Alberta w Mikoszowie. Ponadto w Mikoszowie stoi także krzyż drewniany oraz okazały witacz gminy Stegna w formie wiatrka.

3.4. Infrastruktura społeczna

Na terenie miejscowości funkcjonuje Publiczne Gimnazjum nr 2. Brak jest natomiast w miejscowości świetlicy wiejskiej oraz lokalnego ośrodka kultury. W Mikoszewie mieści się Ochotnicza Straż Pożarna, która posiada na wyposażeniu wozy bojowe do gaszenia pożarów.

3.5. Infrastruktura techniczna

Mikoszewo jest miejscowością skanalizowaną. Ścieki z Mikoszewa są transportowane poprzez przepompowanie systemem kanałów tłocznych i grawitacyjnych do oczyszczalni ścieków mechaniczno – biologicznej Przedsiębiorstwa Związku Komunalnego „Mierzeja” w Steganie. Wieś jest zwodociągowana i obsługiwana przez Centralny Wodociąg Żuławski.

Powstające we wsi odpady komunalne w tym z gospodarstw domowych transportowane są na składowisko Rokitki w Tczewie. Usługi na wywóz odpadów na obszarze sołectwa realizują dwa podmioty tj.: Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowym

Dworze Gd. i Zakład Usług Transportowych i Wywozu Nieczystości A. Seremak w Stegnie. W miejscowości nie ma zorganizowanej segregacji śmieci.

Podobnie jak w całej gminie również w Mikoszewie głównym operatorem telefonii stacjonarnej jest Telekomunikacja Polska S.A.. W Mikoszewie istnieje sieć światłowodowa. Poza tym we wsi istnieje dostęp do operatorów niezależnych korzystających z łącz TP S.A., tj. Tele2, Dialog, Netia. Mikoszewo objęta jest również zasięgiem operatorów telefonii komórkowej tj.: Plus, Era czy Orange.

Wieś Mikoszewo nie posiada sieci ciepłowniczej. Mieszkańcy wsi zaopatrują się w ciepło indywidualnie z własnych kotłowni przydomowych, opalanych głównie drewnem i węglem. Na terenie Mikoszewa brak jest infrastruktury gazowej.

Zasilanie w energię elektryczną odbiorców z Mikoszewa odbywa się liniami nn 0,4 kV, głównie napowietrznymi wyprowadzanymi ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV, które pozostają w gestii Koncernu Energetycznego Energa S.A. – Rejon Energetyczny Malbork.

3.6. Gospodarka, rolnictwo

Mikoszewo jest miejscowością, usługowo – turystyczną. Na terenie Mikoszewa działa 150 podmiotów gospodarczych (tab.4). Zdecydowaną większość zarejestrowanych podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa oraz małe przedsiębiorstwa. Większość z nich to podmioty jednoosobowe lub tzw. rodzinne.

Tab.4. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

Nazwa	Placówki handlowe i gastronomiczne	Produkcja wyrobów przemysłowych	Produkcja wyrobów spożywczych	Budownictwo	Usługi transportowe	Zakłady produkcyjno - usługowe	Inne (hotele, usługi, itp.)	Ogółem
Mikoszewo	25	4	0	10	2	0	109	150

Źródło: dane z UG Stegna

W strukturze podmiotów gospodarczych Mikoszewa największy udział przypada na podmioty związane z usługami hotelarskimi, gastronomicznymi i handlowymi, a więc bezpośrednio związanych z obsługą turystów. Są to ośrodki wypoczynkowe, pensjonaty, pola namiotowe, camping, bary, smażalnie, kawiarnie, punkty handlowe (spożywcze, chemiczne, odzieżowe, prasa, pamiątkarskie, itp.), itp..

Zaledwie 10,5% stanowią w Mikoszewie podmioty związane z budownictwem, usługami transportowymi oraz produkcją wyrobów przemysłowych i spożywczych. We wsi znajdują się również zakłady rzemieślnicze zajmujące się obróbką bursztynu. W strukturze podmiotów gospodarczych gminy Stegna 18,7% stanowią podmioty zarejestrowane w Mikoszewie.

W Mikoszewie istnieją również gospodarstwa rolne, które gospodarują na żyznych glebach (mady) przeważnie III i II klasy. Użytki rolne we wsi są we władaniu 82

indywidualnych gospodarstw rolnych. Zdecydowanie dominują gospodarstwa małe do 5 hektarów (tab.5). Na tle gminy 9,7% gospodarstw rolnych stanowią gospodarstwa z Mikoszewa. Znajdujące się we wsi gospodarstwa rolne zajmują się uprawą: pszenicy, jęczmienia, rzepaku, ziemniaka, roślin pastewnych, buraka cukrowego, warzyw oraz hodowlą bydła i trzody chlewnej.

Tab.5. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Nazwa	do 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 - 20 ha	20 - 50 ha	pow. 50 ha	Razem
Mikoszewo	61	12	2	3	2	2	82

Źródło: dane z UG Stegna

3.7. Kapitał społeczny i ludzki

Mikoszewo należy do miejscowości o bogatym potencjale społecznym. Sojusznikiem i naturalnym sprzymierzeńcem, częstokroć inicjatorem działań są miejscowe stowarzyszenia, oraz prężnie działająca rada sołecka wraz z sołtysem. Dzięki ich staraniom od kilku lat organizowane są imprezy, festyny integrujące społeczność lokalną (festyn nad Wisłą). Aktywnie biorą udział w organizacji dożynek, konkursów związanych z potrawami świątecznymi oraz wieńców dożynkowych. Prace te były wielokrotnie nagradzane. Ponadto zabiegają o inwestycje we wsi m.in. powstanie świetlicy wiejskiej, oświetlenie miejscowości, remont ulic i chodników.

Istotną rolę w życiu wsi odgrywa Ochotnicza Straż Pożarna, której właściwym zadaniem jest służba dla ludności. Strażacy są obecni w życiu religijnym parafii. Organizują zawody strażackie czy festyny integracyjne dla mieszkańców Mikoszewa.

O aktywności mieszkańców Mikoszewa świadczą również aktywnie działające stowarzyszenia tj.: Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju – „Aktywni Razem” i Stowarzyszenie „Moje Mikoszewo Nasza Wisła”. Pierwsze z nich szczególnie ukierunkowane jest na pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji, promocji w zatrudniania i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, wspieraniu działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, propagowaniu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, rozwijanie kontaktów i współpracy między społecznościami. Stowarzyszenie współorganizuje imprezy, festyny odbywające się na terenie Mikoszewa jak i dba o miejscowy park wiejski. Organizacja wspólnie z Radą Sołecką, Grupą Odnowy Wsi Mikoszewo zrealizowała projekt pt.: „Bądźmy razem” - Rewitalizacja parku wiejskiego w Mikoszewie, który był kontynuacją projektu Rewitalizacji Parku Wiejskiego w Mikoszewie realizowanego w ramach Pomorskiego Programu Odnowy Wsi. W wyniku realizacji projektu przywrócono zdewastowany park, tworząc tym samym dogodne miejsce wypoczynku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

i reakcji dla mieszkańców wsi. Dodatkowo projekt wpłynął na poprawę atrakcyjności i estetyki miejscowości.

Natomiast druga organizacja swoją uwagę skupia na promocja wsi Mikoszewo i Żuław, rekreacji, turystyki, integracji społeczeństwa, prowadzeniu inicjatyw mających na celu aktywizację społeczności lokalnej oraz dba o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe swojej miejscowości. Jednym z pierwszych nieodzownych sukcesów tego stowarzyszenia jest pozyskanie dotacji w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego na realizację projektu pt.: „Nowa Baza - Stowarzyszenia Moje Mikoszewo Nasza Wisła”, w ramach I edycji konkursu dla organizacji pozarządowych w ramach komponentu „Demokracja i społeczeństwo obywatelskie. W ramach projektu został wykonany remont siedziby Stowarzyszenia, przeprowadzono szkolenia dla członków stowarzyszenia, warsztaty dla dzieci, zakupiono sprzęt niezbędny dla prawidłowego funkcjonowania organizacji oraz zrealizowano promocję projektu.

Tab.6. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Mikoszewo

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
zasoby przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				X
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				X
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy, zbiorniki wodne)				X
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny				X
dziedzictwo kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				X
- walory zagospodarowania przestrzennego				X
- zabytki				X
- zespoły artystyczne	X			
- miejsca, osoby i przedmioty kultu				X
- święta, odpusty, pielgrzymki			X	
- tradycje, obrzędy, gwara				X
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postacie historyczne				X
- specyficzne nazwy			X	
obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				X
- działki pod domy letniskowe				X
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)				X
- place i miejsca publicznych spotkań			X	
- miejsca sportu i rekreacji		X		
gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)				X
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
infrastruktura społeczna				
- placówki opieki społecznej	X			
- placówka opieki zdrowotnej	X			
- szkoły				X
- Dom Kultury	X			
infrastruktura techniczna				
- zasilanie w energię elektryczną				X
- zasilanie w wodę				X
- kanalizacja				X
- telekomunikacja				X
- gospodarka odpadami			X	
- gaz	X			
kapitał społeczny i ludzki				
- OSP				X
- KGW	X			
- Rada Sołecka			X	
- przyjezdni stali i sezonowi				X
- Stowarzyszenia				X

4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

Na podstawie analizy zasobów postanowiono również w przypadku wsi Mikoszewo posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno - gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i zagrożenia wsi w okresie perspektywicznym.

Praca nad analizą SWOT wsi Mikoszewo w zakresie rozwoju społeczno - gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno - gospodarczemu.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY

1. nadmorskie położenie wsi
2. dobre połączenia komunikacyjne
3. atrakcyjne środowisko naturalne oraz walory przyrodniczo – krajobrazowe
4. szeroka baza noclegowa i gastronomiczna
5. strzeżone kąpielisko morskie
6. brak zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko
7. wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania
8. dobrze rozwinięta sieć elektro-energetyczna i telefoniczna
9. imprezy kulturalno – rozrywkowe
10. miejsce spotkań mieszkańców (gimnazjum, park)
11. istnienie punktów handlowych i usługowych
12. duże zainteresowanie nabywaniem działek budowlanych i rekreacyjnych
13. przestrzeń pod budownictwo mieszkaniowo - rekreacyjno – usługowe
14. częściowo uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
15. aktywna społeczność wsi
16. zaangażowanie sektora prywatnego w rozwój usług turystycznych
17. organizacje pozarządowe

SŁABE STRONY

1. nienajlepszy stan techniczny dróg, chodników
2. brak świetlicy wiejskiej
3. brak punktu opieki medycznej
4. niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej
5. niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych i pieszych
6. krótki sezon turystyczny (2,5 miesiąca)
7. brak bazy parkingowej, szczególnie podczas sezonu turystycznego
8. brak harmonijnego zagospodarowania wsi i zapewnienia właściwych warunków zarówno dla mieszkańców jak i dla turystów
9. nienajlepszy stan obiektów zabytkowych

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE

1. możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej
2. sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich
3. realizacja planu odnowy miejscowości
4. rozwój turystyczny Trójmiasta
5. rozwój turystyki specjalistycznej
6. napływ kapitału zewnętrznego
7. wzrost zamożności społeczeństwa w skali makro
8. otwarcie granic (możliwość kształcenia i legalnej pracy)
9. wykorzystanie dobrego stanu środowiska naturalnego do rozwoju turystyki i agroturystyki
10. budowa szlaku rowerowego
11. rozwój potencjalnego uzdrowiska
12. rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich i drobnej wytwórczości
13. nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i gminami
14. rozwój społeczeństwa informacyjnego

ZAGROŻENIA

1. niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce
2. trudno dostępny pieniądz (niestabilność kredytowa i bankowa)
3. bezrobocie w regionie
4. zagrożenie ekologiczne na Morzu Bałtyckim

5. bogatsza i konkurencyjna oferta turystyczna sąsiednich regionów
6. zanieczyszczenie środowiska
7. niesprzyjające warunki atmosferyczne
8. postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa i bieda
9. niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE
10. migracja ludzi młodych do miast i zagranicę
11. nuda, brak rozrywki, sposobu i miejsca na spędzanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Plan Odnowy Miejscowości Mikoszewo zakłada realizację wielu działań ze sfer społeczno - kulturalnego i gospodarczego życia mieszkańców. Celem planowanych inwestycji jest przede wszystkim poprawa estetyki oraz stanu bezpieczeństwa. Poniżej przedstawiony został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2007-2013. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana

i uzupełniana. Do realizacji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich kwalifikować się będą zadania, dla których wartość dofinansowania nie będzie niższa niż 25 000 złotych. Możliwym jednak będzie łączenie inwestycji w ramach jednego projektu przedkładanego do w/w programu. Opis planowanych przedsięwzięć dla miejscowości Mikoszewo na lata 2007-2013 wygląda następująco:

1. Termomodernizacja Gimnazjum w Mikoszewie

CEL: Poprawa infrastruktury edukacyjnej

Zakres prac będzie obejmował docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem elewacji, docieplenie stropodachu wentylowanego i niewentylowanego, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej. Dodatkowo nastąpi remont instalacji centralnego ogrzewania wraz z wymianą grzejników.

2. Remont dzwonnicy przy kościele

CEL: Zachowanie dziedzictwa kulturowego

Jedynym historycznym obiektem sakralnym w Mikoszewie jest drewniana dzwonnica z 1890 roku, która jest pozostałością dawnego kościoła ewangelickiego. Piętnastometrowa drewniana, przedwojenna konstrukcja wymaga montażu instalacji przeciwpożarowej, ale również niezbędnych napraw dzwonnicy oraz konserwacji drewnianych elementów tj.: remont konstrukcji drewnianej – słupów i rygli ścian zewnętrznych (wymiana słupów z krawędziaków, wymianę końcówki słupa, uszkodzonych elementów drewnianych szkieletu), naprawę i uzupełnienie elementów drewnianych, remont stolarki okiennej, drzwi i wrót oraz remont pokrycia dachowego.

3. II etap adaptacji budynku na potrzeby Centrum Integracji Społecznej

CEL: Wzrost integracji mieszkańców wsi

W Mikoszewie brak jest obiektu, któryby integrował społeczność lokalną i umożliwiał odbywanie spotkań, zajęć i wydarzeń m.in. dla dzieci, młodzieży, jak i seniorów. Celem tego zadania jest stworzenie ośrodka dla wszystkich mieszkańców wsi, miejsca, w którym dzieci

i młodzież mogłyby spędzać czas wolny, a dorośli uczestniczyć w życiu kulturalnym i towarzyskim. Zadanie będzie polegało na dostosowaniu części pomieszczeń budynku Ochotniczej Straży Pożarnej, poprzez wykonanie remontu pomieszczeń, wymianie okien i drzwi, odnowieniu elewacji, ocieplenie stropu i ścian budynku, remontu toalet, remontu instalacji elektrycznej, instalacji ogrzewania i alarmu. Ponadto obiekt ten zostanie wyposażony w sprzęt audiowizualny, sportowy oraz kuchenny. Dodatkowo w obiekcie powstanie Lokalne Centrum Komputerowe wraz z dostępem do Internetu.

4. Budowa wieży widokowej wraz odtworzeniem schodów na górę Księcia Albrechta

CEL: Rozwój infrastruktury turystycznej

Inspiracją dla budowy wieży jest osobliwe miejsce we wsi, jakim góra Księcia Albrechta, z której w 1895 roku Książę dokonywał osobistej inspekcji wykonanego sztucznego koryta rzeki Wisły (Przekop Wisły). W ramach zagospodarowania tego miejsca planowane jest wybudowanie 25 metrowej stalowej wieży z platformą widokową wraz z odtworzeniem schodów prowadzących do wzgórza. Dodatkowo teren wokół wzgórza zostanie uporządkowany i oznakowany.

5. Budowa drogi dojazdowej na plażę

CEL: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i przejezdnych

Dla Mikoszewa jest to kluczowe przedsięwzięcie. Ulica Bursztynowa stanowi główną drogę dojazdową do plaży. Planowany zakres budowy drogi będzie obejmował: budowę nawierzchni drogi w miejsce dotychczasowej nieutwardzonej drogi, budowę chodników, odwodnienia jezdni, kanalizacji grawitacyjnej, sieci teletechnicznej, miejsc parkingowych i oznakowania poziomego i pionowego. Dodatkowo zostanie zainstalowane oświetlenie ulicy.

6. Budowa i remont ulic w Mikoszewie

CEL: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i przejezdnych

Realizacja inwestycji przewiduje gruntowną poprawę stanu technicznego istniejących dróg gminnych znajdujących się na terenie miejscowości (m.in. ulice: Długa, Letnia, Wczasowa, Piaskowa, Brzegowa, Wiślana, Łąkowa, Przechodnia). Zadanie będzie polegało na budowie w miejsce dróg dotychczas nieutwardzonych ulic z kostki brukowej, płyt lub asfaltu. Ponadto przewiduje się wykonanie oznakowania ulic. Istniejący układ drogowy wsi nie zapewnia bezpieczeństwa oraz właściwej obsługi ruchu, w tym dojazdu do posesji i zakładów usługowych. Brak odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego terenu wpływa również negatywnie na zainteresowanie miejscowością, co w konsekwencji powoduje spadek wpływów z turystyki.

7. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Mikoszewie

CEL: Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowości, poprawa stanu środowiska

Mikoszewo jest miejscowością w większości skanalizowaną. Ścieki z istniejącej kanalizacji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków mechaniczno – biologicznej Przedsiębiorstwa Związku Komunalnego „Mierzeja” w Stegnie. Natomiast z pozostałych nieskanalizowanych obiektów wsi odprowadzane są do indywidualnych zbiorników bezodpływowych (szamb), opróżnianych okresowo i następnie dowożone do wspomnianej oczyszczalni ścieków. Do skanalizowania pozostały obiekty najbardziej oddalone lub położone poniżej poziomu istniejącej sieci kanalizacyjnej wsi. W zakres planowanych robót będzie budowa: przepompowni, przykanalików, przyłączy, sieci kanalizacyjnej, rurociągów tłocznych, studzienek. Powstała sieć kanalizacyjna zostanie podłączona do głównego rurociągu odprowadzającego ścieki do oczyszczalni w Stegnie.

8. Budowa promenady nadrzecznej „Bulwar Ostatniej Mili” nad Wisłą

CEL: Rozwój infrastruktury turystycznej

Końcowy prawobrzeżny odcinek rzeki Wisły jest stałym punktem wycieczek turystów i mieszkańców wsi. Dla poprawy estetyki i funkcjonalności tego miejsca planowana jest budowa ścieżki spacerowej, barier ochronnych, punktów świetlnych, małej architektury (ławki, ławostawy, kosze na śmieci, oznakowanie). Dla zmotoryzowanych powstanie miejsce parkingowe. Teren wokół planowanego przedsięwzięcia zostanie uporządkowany.

UZASADNIENIE REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja zamierzonych zadań przyczyni się do rozwoju kultury w miejscowości Mikoszewo, podniesienia standardów życia i przyciągnięcia nowych mieszkańców oraz turystów. Rozwój infrastruktury technicznej ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnej gospodarki i zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców.

1. Termomodernizacja Gimnazjum w Mikoszewie

Termomodernizacja budynku szkoły wpłynie na zmniejszenie kosztów ogrzewania i zużycia energii pierwotnej. Odremontowany obiekt szkolny poprawi estetyczny wizerunek Mikoszewa. Ponadto poprawi się komfort pracy nauczycieli i nauki uczniów.

2. Remont dzwonnicy przy kościele

Drewniana dzwonnica z 1890 roku jest jednym z najcenniejszych poewangelickich zabytków architektury sakralnej znajdujących na terenie gminy Stegna. Walory historyczne dzwonnicy skłaniają do szczególnej troski o ich właściwe zachowanie. Wysokie walory zabytkowe

obiektu wymagają podjęcia prac i robót konserwatorskich tak aby cenny zabytek nie uległ dalszej degradacji. Doprowadzenie do poprawy stanu zachowania drewnianej dzwonnicy a następnie utrzymanie w jak najlepszym stanie z pewnością przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności zabytku zarówno dla potrzeb społecznych jak i turystycznych.

3. II etap adaptacji budynku na potrzeby Centrum Integracji Społecznej

Obiekt będzie służył wszystkim mieszkańcom wsi i turystom. Realizacja tego celu zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Ponadto inwestycja ta podniesie walory kulturalne i rekreacyjne wsi. Realizacja inwestycji pozwoli zagospodarować również wolny czas dzieci i młodzieży szkolnej oraz przyczyni się do rozwoju intelektualnego i fizycznego jej mieszkańców. Realizacja tego zadania jest również odpowiedzią na zainteresowanie mieszkańców na tego typu placówkę we wsi.

4. Budowa wieży widokowej wraz odtworzeniem schodów na górę Księcia Albrechta

Realizacja tego przedsięwzięcia ma na celu zwiększenie ruchu turystycznego i wykorzystanie potencjału na terenie Mikoszewa oraz gminy Stegna. Projekt wpłynie na atrakcyjność turystyczną gminy, jak i samej wsi. Budowa wieży pozwoli ona na odkrycie jednej z ciekawszych panoram na obszarze Żuław i Mierzei Wiślanej. Z platformy widokowej będzie można obserwować cały okoliczny teren wraz z ujściem rzeki Wisły i morzem. Ponadto nastąpi poprawa stanu estetyki przestrzeni jak i wizerunku miejscowości.

5. Budowa drogi dojazdowej na plażę

Miejscowość nie posiada utwardzonej drogi dojazdowej do plaży. Ogranicza to dalszy rozwój wsi jako osady letniskowej. Zatem realizacja tego zadania umożliwi dogodny dojazd do terenów przyplażowych, usługowych i posesji usytuowanych wzdłuż w/w ulicy. Zdecydowanie poprawi się standard życia mieszkańców. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa ruchu kołowego i funkcjonalności ruchu pieszego, a także polepszenie estetyki przestrzeni. Funkcjonalny układ komunikacyjny i ład przestrzenny miejscowości generują zainteresowanie miejscowością, które wpływa na poprawę atrakcyjności turystycznej wsi.

6. Budowa i remont ulic w Mikoszewie

Realizacja inwestycji korzystnie wpłynie na poprawę wizerunku miejscowości oraz bezpieczeństwo mieszkańców poruszających się drogami. Zadanie wpłynie na poprawę standardu życia mieszkańców. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa ruchu kołowego i funkcjonalności ruchu pieszego, a także polepszenie estetyki przestrzeni.

Ponadto powstała sieć drogowa wpłynie na dalszy rozwój przedsiębiorczości mieszkańców wsi (turystyka) jak i przyciągnie samych turystów do miejscowości.

7. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Mikoszewie

Realizacja zadania pozwoli na całkowite uregulowanie gospodarki ściekowej w Mikoszewie. Zrzut ścieków będzie skierowany do istniejącej oczyszczalni ścieków w Stegnie. Zlikwidowane zostaną zbiorniki bezodpływowe (szamba). Ponadto powyższa inwestycja wynika również z potrzeb mieszkańców wsi jak i odwiedzających turystów, którzy dostrzegają brak odpowiednich warunków do życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Brak podstawowej infrastruktury technicznej ma zatem znaczący wpływ na rozwój nieskanalizowanych obszarów Mikoszewa. Ponadto nastąpi poprawa stanu infrastruktury technicznej w zakresie kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Stegna, zwiększenie obciążenia istniejącej oczyszczalni ścieków, zmniejszenie ilości ścieków nieoczyszczonych i ich oczyszczenie do parametrów odpowiadających standardom Unii Europejskiej.

8. Budowa promenady nadrzecznej „Bulwar Ostatniej Mili” nad Wisłą

Ze względu na niepowtarzalne walory krajobrazowe i przyrodnicze (rezerwat „Mewia Łacha” ujście rzeki Wisły do Zatoki Gdańskiej) oraz wzmożony ruch turystyczny podczas sezonu wakacyjnego, są istotną przesłanką dla realizacji tego zadania. Realizacja projektu wpłynie na atrakcyjność turystyczną jak i na poprawę warunków wypoczynkowych i spacerowych gminy, jak i samej wsi. Powstała promenada z pewnością przyczyni się do „skanalizowania” ruchu pieszego, ochrony pobliskiego rezerwatu przyrody „Mewia Łacha”, poprawy estetyki i zagospodarowania obszarów przywodnych Mikoszewa.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIKOSZEWO

KOSZTY REALIZACJI ZADAŃ

LP.	TYTUŁ ZADANIA	FORMA PRAWNA WŁASNOŚĆ	SZACUNKOWY KOSZT	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
1.	Termomodernizacja Gimnazjum w Mikoszewie	Gmina Stegna	1 600 000 zł	Budżet gminy
2.	Remont dzwonnicy przy kościele	Parafia Rzymsko – Katolicka w Mikoszewie	80 000 zł	PROW 2007- 2013 Budżet parafii
3.	II etap adaptacji budynku na potrzeby Centrum Integracji Społecznej	Gmina Stegna	150 000 zł	PROW 2007- 2013 Budżet gminy
4.	Budowa wieży widokowej wraz odtworzeniem schodów na górę Księcia Albrechta	Skarb Państwa Nadleśnictwo Elbląg	320 000 zł	PROW 2007- 2013 Budżet gminy
5.	Budowa drogi dojazdowej na plażę	Gmina Stegna	2 500 000 zł	Budżet Gminy
6.	Budowa i remont ulic w Mikoszewie	Gmina Stegna	3 000 000 zł	Budżet Gminy
7.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Mikoszewie	Gmina Stegna, prywatni właściciele	800 000 zł	Budżet gminy Kapitał prywatny
8.	Budowa promenady nadrzecznej „Bulwar Ostatniej Mili” nad Wisłą	Gmina Stegna, RZGW Gdańsk Urząd Morski w Gdyni	300 000 zł	RPO WP 2007 - 2013 Budżet gminy
RAZEM			8 750 000 zł	

HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU

TYTUŁ ZADANIA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Termomodernizacja Gimnazjum w Mikoszewie							
Remont dzwonnicy przy kościele							
II etap adaptacji budynku na potrzeby Centrum Integracji Społecznej							
Budowa wieży widokowej wraz odtworzeniem schodów na górę Księcia Albrechta							
Budowa drogi dojazdowej na plażę							
Budowa i remont ulic w Mikoszewie							
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Mikoszewie							
Budowa promenady nadrzecznej „Bulwar Ostatniej Mili” nad Wisłą							

6. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrożenie *Planu Odnowy Miejscowości* rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Sołectkiej Mikoszewa a następnie Rady Gminy Stegna. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt Gminy Stegna. W celu sprawnego wdrażania *Planu Odnowy Miejscowości* zostanie powołany Zespół odpowiedzialny za zarządzanie i koordynację Planem oraz wdrażanie poszczególnych zadań inwestycyjnych, zwany dalej Zespołem Zarządzającym i Koordynującym Plan. W skład Zespołu Zarządzającego i Koordynującego Plan wejdą:

- ✓ wójt gminy Stegna,
- ✓ Pracownicy Urzędu Gminy Stegna ds. pozyskiwania środków zewnętrznych, inwestycji,
- ✓ radny gminy Stegna reprezentujący miejscowość Mikoszewo,
- ✓ sołtys sołectwa Mikoszewo.

Zakres zadań Zespołu obejmuje w szczególności:

- ✓ ustalenie zasad i kryteriów realizacji Planu,
- ✓ zapewnienie zgodności realizacji Planu z dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- ✓ zapewnienie zgodności realizacji Planu z prawem powszechnie obowiązującym, w tym w szczególności z Prawem zamówień publicznych oraz przepisami szczególnymi mającymi zastosowanie przy realizacji poszczególnych zadań Planu,
- ✓ inicjowanie ewentualnych zmian Planu,
- ✓ opracowanie wskaźników realizacji Planu,
- ✓ zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- ✓ zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- ✓ przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- ✓ dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu,
- ✓ zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów,
- ✓ opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- ✓ bezpośrednia realizacja działań przewidzianych w Planie w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania.

Do realizacji swoich obowiązków Zespół może tworzyć korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Natomiast monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polegać będzie na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu bierze udział Zespół Zarządzający i Koordynujący Plan zaangażowany we *wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Mikoszewo*. Wnioski Zespołu z oceny *Planu* będą przedstawiane bezpośrednio na poszczególnych posiedzeniach rady gminy, i rady sołectkiej i zebrania wiejskiego.

Ocena będzie dokonywana w następujących terminach: po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań przewidzianych w *Planie* oraz corocznie. W miarę potrzeby proponowane będą nowe zadania, wynikające z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Zespół Zarządzający i Koordynujący Plan, radę sołectką, wójta, bądź radnych. Zmiany będą dokonywane w tym samym trybie, co zatwierdzenie pierwotnej wersji *Planu Odnowy Miejscowości*.

Literatura

1. Audyt zasobów dziedzictwa kulturowego powiatu nowodworskiego – Tom V Gmina Stegna r.
2. Audyt turystyczny powiatu nowodworskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gd., Nowy Dwór Gd 2005
3. Park Krajobrazowy Mierzei Wiślanej – Informator Przyrodniczo – turystyczny, EKO-KAPIO Sopot, 2000,
4. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Stegna na lata 2007 -2020
5. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stegna
6. www.natura2000.mos.gov.pl